

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

1 9 9 5

Στρασβούργο, 22 Απριλίου 1996

Κύριον Klaus Hänsch
Πρόεδρο
του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου
97-113 rue Belliard
B-1047 Βρυξέλλες

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε,

Στις 12 Ιουλίου 1995, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με εξέλεξε ως τον πρώτο Διαμεσολαβητή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 27 Σεπτεμβρίου 1995, κατά την επίσημη δέσμευση που ανέλαβα ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, ανέλαβα να διεκπεραιώνω τα καθήκοντά μου με πλήρη ανεξαρτησία και αμεροληψία και να σέβομαι τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτά. Από την ημέρα εκείνη ανέλαβα τα καθήκοντά μου.

Σύμφωνα με το άρθρο 138E(1) της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και το άρθρο 3(8) της Απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με το καθεστώς και τους γενικούς όρους άσκησης των καθηκόντων του διαμεσολαβητή, σας διαβιβάζω την έκθεσή μου για το έτος 1995.

Jacob Söderman,

Διαμεσολαβητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης *Έκθεση για το έτος 1995*

Περιεχόμενα	3
ΜΕΡΟΣ Ι: Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ	4
I.1 ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ	4
I.1.1 Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση	4
I.2 Η ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ	5
I.2.1 Η αποστολή του Διαμεσολαβητή	5
I.2.2 Ανεξαρτησία	6
I.2.3 Εξουσίες για τη διενέργεια έρευνας	6
I.3 ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΣΤΟΝ ΕΥΡΩΠΑΙΟ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ	7
I.3.1 Διαφάνεια και εμπιστευτικότητα	8
I.3.2 Το παραδεκτό των καταγγελιών	9
I.3.3 Μη παραδεκτές καταγγελίες	10
I.4 ΑΥΤΕΠΑΓΓΕΛΤΕΣ ΕΡΕΥΝΕΣ	13
I.5 Ο ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΠΟΝΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ	13
ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ ΤΟ 1995	15
II.1 ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΤΟΥ ΦΟΡΤΟΥ ΤΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	16
II.2 ΣΧΕΣΕΙΣ ΜΕ ΘΕΣΜΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΕΣ	17
II.2.1 Η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου	17
II.2.2 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή	18
II.2.3 Οι εθνικοί διαμεσολαβητές	18
II.3 ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ	19
II.3.1 Συνεδριάσεις και δραστηριότητες	19
II.3.2 Ενημερωτική εκστρατεία	20
II.3.3 Κάλυψη από τον Τύπο	20
ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ κ. SÖDERMAN	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α: Στατιστικά στοιχεία	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β: Παραδεκτές υποθέσεις	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ: Ομιλία του κ. Söderman ενώπιον του Δικαστηρίου	
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ: Προσωπικό	

ΜΕΡΟΣ Ι

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗΣ

I.1 Ιστορική αναδρομή του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή

Ο θεσμός του διαμεσολαβητή είναι γνωστός ανά τον κόσμο. Οι αρχικές του ρίζες ανάγονται στη Σουηδία, όπου ο ορισμός διαμεσολαβητή από το κοινοβούλιο εντάχθηκε στη συνταγματική μεταρρύθμιση που έλαβε χώρα το 1809. Ο λόγος της εκχώρησης της εξουσίας για τον ορισμό στο κοινοβούλιο ήταν για να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία του έργου του διαμεσολαβητή από τον Βασιλέα, την κυβέρνηση και τη διοίκηση. Όταν η Φινλανδία απέκτησε την ανεξαρτησία της, το σύστημα του διαμεσολαβητή εγκρίθηκε στο πρώτο σύνταγμά της το 1919. Η Σουηδία και Φινλανδία παρέμειναν οι μόνες χώρες που είχαν τον θεσμό του διαμεσολαβητή με γενική εντολή μέχρι το 1953. Το έτος αυτό, η Δανία θέσπισε τον θεσμό του διαμεσολαβητή και την ακολούθησε η Νέα Ζηλανδία το 1962 και η Νορβηγία το επόμενο έτος. Σύμφωνα με τον πρόεδρο του Διεθνούς Ινστιτούτου Διαμεσολαβητών, τον Νοέμβριο του 1995 υπήρχαν διαμεσολαβητές (που μερικές φορές έχουν διαφορετική ονομασία) σε 75 χώρες, συμπεριλαμβανομένων και 27 ευρωπαϊκών χωρών.

Ο θεσμός του διαμεσολαβητή έχει θεμελιωθεί βαθιά στα κράτη μέλη της Ένωσης. Δέκα κράτη διαθέτουν εθνικά γραφεία διαμεσολαβητών. Στη Γερμανία, την Ελλάδα και το Λουξεμβούργο υπάρχουν κοινοβουλευτικές επιτροπές αναφορών, που λειτουργούν σε εθνικό επίπεδο, με παρόμοιο ρόλο. Η Ιταλία έχει περιφερειακούς και κοινοτικούς διαμεσολαβητές και υπάρχουν διάφορες κοινοβουλευτικές προτάσεις νόμων για τη δημιουργία εθνικού γραφείου. Ωστόσο, μέχρι τώρα δεν καρποφόρησαν. Στο Βέλγιο, υπάρχει διαμεσολαβητής στην περιοχή της Φλάνδρας και έχει θεσπισθεί νομοθεσία για τη δημιουργία εθνικού γραφείου διαμεσολαβητή, μολονότι ο πρώτος εθνικός διαμεσολαβητής δεν έχει ακόμη επιλεγεί.

I.1.1 Η Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ιστορικές ρίζες της αρχής του διαμεσολαβητή και η σύγχρονη ανάπτυξή της στα ευρωπαϊκά κράτη οδήγησε φυσιολογικά και στην ιδέα του διαμεσολαβητή της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενέκρινε πρώτο ένα ψήφισμα που ζητούσε να ορισθεί διαμεσολαβητής το 1979¹. Στη δεκαετία του '80, το θέμα κινήθηκε και πάλι από την Επιτροπή Adonnino². Στις διαπραγματεύσεις που οδήγησαν στη Συνθήκη του Μάαστριχτ για την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι προτάσεις για τη δημιουργία ενός γραφείου του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή συνδέθηκαν στενά με αυτές για την ευρωπαϊκή ιθαγένεια.

Ο ισπανός Πρωθυπουργός Felipe Gonzalez εισήγαγε την ιδέα της ιθαγένειας της Ένωσης με επιστολή του της 4ης Μα_ου 1990 προς τα άλλα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Πρότεινε επίσης τη δημιουργία των κατάλληλων μηχανισμών για την προστασία των ειδικών δικαιωμάτων που θα εντάσσονταν στο καθεστώς του ευρωπαϊού πολίτη. Μια από τις προβλεπόμενες δυνατότητες ήταν η καθιέρωση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή. Τον Μάρτιο του 1991, η δανική αντιπροσωπεία υπέβαλε στο σχέδιο συνθήκης τα άρθρα που αναφέρονταν στον ορισμό διαμεσολαβητή³.

(1) ΕΕ 1979 C 140, σελ. 153

(2) Η Ευρώπη των Πολιτών, Δελτίο της ΕΚ, συμπλήρωμα 7/85

(3) CONF UP 1777/91

Τελικώς, συμφωνήθη να περιληφθεί το δικαίωμα για προσφυγή στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή, παράλληλα με το δικαίωμα υποβολής αναφορών προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, στο τμήμα της συνθήκης που θεσπίζει την ιθαγένεια της Ένωσης. Κάθε πολίτης της Ένωσης μπορεί να καταγγείλει στο διαμεσολαβητή περιπτώσεις κακής διοίκησης όσον αφορά τη δράση κοινοτικών θεσμικών οργάνων ή οργανισμών με εξαίρεση το Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους καθυκόντων. Μπορούν επίσης να υποβληθούν καταγγελίες από οιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος.

Ο διαμεσολαβητής ορίστηκε επισήμως από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ως "Διαμεσολαβητής της Ευρωπαϊκής Ένωσης"⁴. Ωστόσο, για λόγους απλουστεύσεως αποκαλείται "Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής". Ο όρος αυτός χρησιμοποιήθηκε γενικώς πριν από την εκλογή και χρησιμοποιήθηκε επίσης και στο υλικό που εκδόθηκε κατά την προπαρασκευαστική φάση της δημιουργίας του αξιώματος. Κρίθηκε σκόπιμο να διατηρηθεί για διάφορους λόγους.

I.2 Η εντολή του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή

I.2.1 Η αποστολή του Διαμεσολαβητή

Το πρώτο και ζωτικότερο καθήκον του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή είναι να εξετάζει συγκεκριμένες περιπτώσεις κακής διοίκησης. Πρέπει να παρέχει ένα αποτελεσματικό τρόπο προσφυγής για πολίτες των οποίων πλήττονται τα νόμιμα δικαιώματα, ή οι οποίοι δεν τυγχάνουν της δέουσας διοικητικής μεταχείρισης από κοινοτικά θεσμικά όργανα ή οργανισμούς.

Ο Διαμεσολαβητής θα πρέπει επίσης να συμβάλλει στη διασφάλιση της θέσης των πολιτών, προάγοντας πρακτικές χρηστής διοίκησης. Αυτό προϋποθέτει συνεργασία με τις διοικητικές αρχές για την εξεύρεση λύσεων που θα βελτιώσουν τις σχέσεις των τελευταίων με τους πολίτες.

Όπως κατέστησε σαφές η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών και η ενίσχυση των σχέσεων μεταξύ των κοινοτικών θεσμικών οργάνων και των ευρωπαϊών πολιτών, είναι δύο θέματα που συμβαδίζουν⁵.

Ο Διαμεσολαβητής βοηθά επίσης στην άρση του φορτίου των ενδίκων προσφυγών, προωθώντας φιλικές διευθετήσεις και προβαίνοντας σε συστάσεις για να αποφευχθούν έτσι οι δικαστικές διαδικασίες.

Τέλος, με βάση το ιστορικό της δημιουργίας αυτού του αξιώματος, ο Διαμεσολαβητής πρέπει να αναλάβει μια υποχρέωση για την προαγωγή - εντός των ορίων της εντολής του - τόσο της αποτελεσματικής εφαρμογής των δικαιωμάτων των πολιτών σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης της Ένωσης όσο και της διαφάνειας του έργου των κοινοτικών θεσμικών οργάνων και οργανισμών. Η αποστολή του Διαμεσολαβητή βασίζεται αυστηρά στον νόμο. Το έργο του διεκπεραιώνεται σύμφωνα με το άρθρο 8Δ και το άρθρο 138Ε της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας⁶ και την απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 9ης Μαρτίου 1994 σχετικά με τους

(4) Απόφαση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Ιουλίου 1995, ΕΕ 1995 L 225, σελ. 17

(5) Έκθεση σχετικά με το ρόλο του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή που ορίζει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, εισηγητής ο κ. Newman, A4-0083/94 PE 209.768/τελ.

(6) Άρθρο 20δ της Συνθήκης ΕΚΑΧ, άρθρο 107δ της Συνθήκης Ευρατόμ

κανονισμούς και τους γενικούς όρους που διέπουν την άσκηση των καθηκόντων του Διαμεσολαβητή⁷.

Η απόφαση είναι γενικώς γνωστή ως "καθεστώς του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή".

Η ύπατη αρχή όσον αφορά το περιεχόμενο και την ερμηνεία της κοινοτικής νομοθεσίας είναι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο. Η νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου καθορίζει και εφαρμόζει τις αρχές της ευρωπαϊκής διοικητικής νομοθεσίας που ορίζει, για παράδειγμα, ότι: οι διοικητικές αρχές οφείλουν να ενεργούν συννόμως και καλή τη πίστει, να απαντούν σε αιτήματα και να ενεργούν εν ευθέτω χρόνω· οι αποφάσεις αυτές πρέπει να είναι τεκμηριωμένες και να δίδονται εξηγήσεις· πρέπει να γίνονται σεβαστές οι αρχές της αναλογικότητας και των θεμιτών προσδοκιών και πρέπει να ακολουθούνται αμερόληπτες διαδικασίες.

I.2.2 Ανεξαρτησία

Το άρθρο 138Ε της Συνθήκης και το άρθρο 9 του Καθεστώτος τονίζουν ότι ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής πρέπει να είναι εντελώς ανεξάρτητος. Ο Διαμεσολαβητής ορκίζεται ενώπιον του Δικαστηρίου να επιτελέσει τα καθήκοντά του με απόλυτη ανεξαρτησία. Δεν πρέπει να ζητεί ή να λαμβάνει υποδείξεις από οιοδήποτε άτομο, κυβέρνηση ή οργανισμό. Κατά τη διάρκεια της θητείας του ο Διαμεσολαβητής δεν αναλαμβάνει πολιτικά ή διοικητικά καθήκονα ή οιαδήποτε άλλη απασχόληση. Απέχει από κάθε πράξη που είναι ασυμβίβαστη με τη φύση των καθηκόντων του.

Ο Διαμεσολαβητής ενεργεί προς το γενικό συμφέρον των Κοινοτήτων και των πολιτών της Ένωσης. Η ανεξαρτησία του έχει ζωτική σημασία ώστε τόσο οι πολίτες όσο και τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμοί να έχουν εμπιστοσύνη στη δικαιοσύνη και την αμεροληψία του έργου του.

Σημαντικές εγγυήσεις για την ανεξαρτησία του προσδίδει το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ορίζει το Διαμεσολαβητή για τη διάρκεια της βουλευτικής περιόδου και ότι ο προϋπολογισμός της υπηρεσίας του προσαρτάται σε αυτόν του Κοινοβουλίου και τυγχάνει της ίδιας αντιμετώπισης.

I.2.3 Εξουσίες για διενέργεια έρευνας

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, όπως και οι εθνικοί διαμεσολαβητές, δεν έχει την εξουσία να απαιτήσει από μια διοικητική αρχή την αλλαγή μιας απόφασης ή την επανόρθωση, ακόμη και αν η καταγγελία είναι τεκμηριωμένη. Αν δεν μπορεί να επιτευχθεί φιλική διευθέτηση, ο Διαμεσολαβητής περιορίζεται στο να υποβάλει εκθέσεις και συστάσεις.

Ωστόσο, ο Διαμεσολαβητής διαθέτει ευρύτερες εξουσίες για τη διενέργεια έρευνας:

- Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμοί πρέπει να χορηγούν στο Διαμεσολαβητή κάθε πληροφορία που αυτός ζητεί από αυτά και να του παρέχουν πρόσβαση στους εν λόγω φακέλους.
- Τα κράτη μέλη πρέπει επίσης να παρέχουν στο Διαμεσολαβητή κάθε πληροφορία που μπορεί να τον βοηθήσει να διευκρινίσει περιπτώσεις κακής διοίκησης εκ μέρους κοινοτικών θεσμικών οργάνων ή οργανισμών.

(7) Απόφαση ΕΚ 94/262, ΕΕ 1994, L 113, σελ. 15

Τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμοί μπορούν να αρνηθούν τη χορήγηση πληροφοριών ή πρόσβασης σε φακέλους μόνον όταν τούτο είναι δεόντως τεκμηριωμένο για λόγους τήρησης απορρήτου. Σε περίπτωση που έγγραφα φθάνουν σε κράτος μέλος και καταχωρίζονται ως απόρρητα δια νομοθεσίας ή κανονισμού, πρόσβαση μπορεί μόνον να δοθεί με την προτέρα συναίνεση του κράτους μέλους. Οι αρχές των κρατών μελών μπορεί να αρνηθούν τη χορήγηση πληροφοριών εάν αυτές καλύπτονται από νόμους ή κανονισμούς περί απορρήτου, ή αν υπάρχουν διατάξεις που δεν επιτρέπουν τη δημοσιοποίησή τους.

Αν η βοήθεια την οποία ζητεί δεν του χορηγείται, ο Διαμεσολαβητής ενημερώνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο το οποίο "προβαίνει στα κατάλληλα διαβήματα".

1.3 Καταγγελίες στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή

Κάθε πολίτης της Ένωσης μπορεί να καταγγείλει στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή περιπτώσεις κακής διοίκησης στο πλαίσιο της δράσης ενός κοινοτικού θεσμικού οργάνου ή οργανισμού, με εξαίρεση το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο κατά την άσκηση των δικαιοδοτικών τους καθηκόντων. Το ίδιο δικαίωμα μπορεί να ασκηθεί από κάθε πρόσωπο, ανεξαρτήτως εθνικότητας που διαμένει σε ένα κράτος μέλος. "Νομικό πρόσωπο" - για παράδειγμα εταιρεία ή ένωση - μπορεί να υποβάλει καταγγελία εάν έχει την καταστατική του έδρα σε ένα κράτος μέλος.

Καταγγελίες μπορεί να υποβληθούν στον Διαμεσολαβητή είτε αμέσως από τον καταγγέλλοντα, είτε μέσω βουλευτή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Αν ο καταγγέλλων το επιθυμεί η καταγγελία αυτή εξετάζεται εμπιστευτικά.

Το καταστατικό περιλαμβάνει ορισμένες διατάξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να αντιμετωπίζει ο Διαμεσολαβητής τις καταγγελίες. Στο πλαίσιο αυτό, έχει διατυπωθεί η κάτωθι διαδικασία:

- για όλα τα έγγραφα που θεωρούνται καταγγελίες ενημερώνεται εγγράφως ο αποστολέας τους
- ο Διαμεσολαβητής εν συνεχεία εξετάζει κατά πόσον η καταγγελία είναι παραδεκτή και αν υπάρχουν λόγοι για τη διενέργεια έρευνας
- αν η καταγγελία κριθεί μη παραδεκτή ή αν κριθεί πως δεν υπάρχουν επαρκείς λόγοι για τη διενέργεια έρευνας, ο καταγγέλλων ενημερώνεται δεόντως.

Αν το αντικείμενο της καταγγελίας δεν μπορεί να διευκρινισθεί, μπορεί να αποσταλεί στον καταγγέλλοντα αντίγραφο του δελτίου "Πως να υποβάλετε καταγγελία στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή" ούτως ώστε να διευκολυνθεί να επαναδιατυπώσει την καταγγελία του.

Όπου κρίνεται σκόπιμο, συνιστάται στον καταγγέλλοντα να έλθει σε επαφή με κάποια άλλη αρχή που μπορεί να τον βοηθήσει. Για παράδειγμα, θα μπορούσε να του συστηθεί να υποβάλει αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή να προσφύγει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπό την ιδιότητά της ως θεματοφύλακα της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας εκ μέρους των κρατών μελών, ή σε έναν εθνικό διαμεσολαβητή ή σε παρεμφερές όργανο.

- αν η καταγγελία είναι παραδεκτή και φαίνεται να υπάρχουν επαρκείς λόγοι για τη διενέργεια έρευνας, ο Διαμεσολαβητής διενεργεί προκαταρκτική έρευνα. Ενημερώνει το θεσμικό όργανο

ή οργανισμό εναντίον του οποίου έχει υποβληθεί η καταγγελία και του ζητεί μια προκαταρκτική γνώμη ("πρώτη γνώμη") σχετικά με την καταγγελία εντός τριών μηνών.

- Όταν παραληφθεί η πρώτη γνώμη, κανονικά αποστέλλεται αντίγραφο της στον καταγγέλλοντα που έχει τη δυνατότητα να υποβάλει παρατηρήσεις εντός ενός μηνός.
- Μετά την εξέταση της πρώτης γνώμης και τυχόν παρατηρήσεων που έχει υποβάλει ο καταγγέλλων ο Διαμεσολαβητής μπορεί να αποφασίσει ότι δεν υπάρχει λόγος για περαιτέρω έρευνα, ή ότι το θεσμικό όργανο ενήργησε ικανοποιητικά για την επίλυση του θέματος. Και στις δύο περιπτώσεις η εξέταση του φακέλλου περατούται και ο καταγγέλλων και το θεσμικό όργανο ενημερώνονται δεόντως.
- Ωστόσο, αν ο Διαμεσολαβητής θεωρεί ότι εκ πρώτης όψεως πρόκειται περί περίπτωσης κακής διοίκησης προσπαθεί να εξεύρει λύση με το οικείο θεσμικό όργανο ή οργανισμό ώστε να ικανοποιηθεί ο καταγγέλλων. Ουδεμία από τις περιπτώσεις που κρίθηκαν παραδεκτές εντός του 1995 έφθασε στη φάση αυτή μέχρι τα τέλη του έτους, αλλά μέχρι τη φάση της ολοκλήρωσης της έκθεσης αυτής (31 Μαρτίου 1996), είχαν συμφωνηθεί ορισμένες φιλικές διευθετήσεις.
- Αν με βάση περαιτέρω έρευνα ο Διαμεσολαβητής καταλήξει στην απόφαση πως υπάρχει περίπτωση κακής διοίκησης, ενημερώνει το οικείο θεσμικό όργανο ή οργανισμό, προβαίνοντας αν χρειάζεται σε προκαταρκτικές συστάσεις. Το θεσμικό όργανο ή οργανισμός μπορεί εν συνεχεία να αποστείλει στο Διαμεσολαβητή λεπτομερή γνώμη εντός 3 μηνών.
- Σε περίπτωση που το θεσμικό όργανο ή οργανισμός δεν έχει λάβει τα κατάλληλα μέτρα για την επίλυση του θέματος, ο Διαμεσολαβητής αποστέλλει έκθεση, που μπορεί να περιλαμβάνει συστάσεις, προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το οικείο θεσμικό όργανο ή οργανισμό. Ενημερώνει τον καταγγέλλοντα σχετικά με το αποτέλεσμα της έρευνας, τη γνώμη που διέτύπωσε το θεσμικό όργανο ή οργανισμός και όλες τις συστάσεις που υπέβαλε ο ίδιος.

I.3.1 Διαφάνεια και εμπιστευτικότητα

Είναι σημαντικό ο Διαμεσολαβητής να ενεργεί με όσο το δυνατόν ευρύτερο και διαφανέστερο τρόπο, ούτως ώστε αφενός οι ευρωπαίοι πολίτες να μπορούν να παρακολουθούν και να κατανοούν το έργο του και, αφετέρου, να αποτελέσει καλό παράδειγμα για άλλους. Οι εκθέσεις του Διαμεσολαβητή προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, συμπεριλαμβανομένης και της ετήσιας έκθεσης, δημοσιεύονται στην *Επίσημη Εφημερίδα*. Το κοινό μπορεί να έχει πρόσβαση στον κατάλογο των προσφυγών καθώς επίσης και στην απόφαση βάσει της οποίας περατούται οριστικά η εξέταση κάθε καταγγελίας.

Οι έρευνες μετά την "πρώτη γνώμη" που διατυπώνει ένα θεσμικό όργανο ή οργανισμός, διεξάγονται ωστόσο κατ' ιδίαν, ούτως ώστε να διασφαλίζεται η πλήρης συνεργασία και να προάγεται η δυνατότητα φιλικής διευθέτησης.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή απαιτεί εμπιστευτικότητα. Το καταστατικό προβλέπει:

- ότι ο καταγγέλλων μπορεί να ζητήσει η καταγγελία του να παραμείνει εμπιστευτική·
- τη διαβίβαση στο Διαμεσολαβητή εγγράφων που θεωρούνται από κοινοτικά θεσμικά όργανα ή οργανισμούς ή από κράτη μέλη ως εμπιστευτικά.

Στις περιπτώσεις αυτές, ούτε ο Διαμεσολαβητής ούτε το προσωπικό του μπορούν να δημοσιοποιήσουν το περιεχόμενο των εν λόγω εγγράφων.

Πληροφορίες και έγγραφα που παραλήφθησαν κατά τη διάρκεια των ερευνών που διενήργησε ο Διαμεσολαβητής δεν δημοσιοποιούνται. Ο Διαμεσολαβητής και το προσωπικό του είναι υποχρεωμένοι να χειρίζονται με εμπιστευτικότητα κάθε πληροφορία που θα μπορούσε να ζημιώσει τον καταγγέλλοντα ή οιοδήποτε άλλο εμπλεκόμενο άτομο.

Στην πράξη, οι διατάξεις αυτές σημαίνουν ότι οι καταγγελίες δεν θεωρούνται εμπιστευτικές εκτός και αν ο καταγγέλλων ζητήσει εμπιστευτικότητα. Αν ζητηθεί εμπιστευτικότητα, τότε όλα τα έγγραφα που έχουν σχέση με την προσφυγή αντιμετωπίζονται ως εμπιστευτικά. Όλες οι εκθέσεις ή οι συστάσεις προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο που έχουν σχέση με την καταγγελία αυτή, καθώς και η προσιτή στο κοινό απόφαση του Διαμεσολαβητή που τελικώς περατώνει τη διαδικασία της καταγγελίας, θα διέπονται από την αρχή της ανωνυμίας ούτως ώστε να μην μπορεί να προσδιοριστεί ο καταγγέλλων.

Ο Διαμεσολαβητής μπορεί επίσης να αποφασίσει ότι η καταγγελία πρέπει να εξεταστεί εμπιστευτικά αν αυτό κριθεί απαραίτητο για την προστασία προσωπικής φύσεως πληροφοριών που έχουν σχέση με τον καταγγέλλοντα ή οιοδήποτε άλλο πρόσωπο.

1.3.2 Το παραδεκτό των καταγγελιών

Δεν απαιτείται ειδική διαδικασία ή τύπος για την υποβολή καταγγελίας, αλλά πρέπει επίσης να είναι δυνατός ο προσδιορισμός τόσο του καταγγέλλοντα όσο και του αντικειμένου της καταγγελίας.

Άλλα κριτήρια περί του παραδεκτού ορίζονται στο άρθρο 138Ε της Συνθήκης και το καταστατικό του Ευρωπαϊκού Διαμεσολαβητή. Συνοπτικώς, οι όροι αυτοί είναι οι εξής:

- ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να παρεμβαίνει σε υποθέσεις που έχουν παραπεμφθεί στη δικαιοσύνη, ούτε να αμφισβητήσει την ορθότητα δικαστικής απόφασης·
- οι δικαιοδοτικές δραστηριότητες του Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου εκφεύγουν της εντολής του Διαμεσολαβητή·
- η καταγγελία υποβάλλεται εντός δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία τα γεγονότα υπέπεσαν στην αντίληψη του καταγγέλλοντα·
- πριν από την καταγγελία πρέπει να έχουν γίνει τα κατάλληλα διοικητικά διαβήματα προς τα οικεία θεσμικά όργανα ή οργανισμούς·
- σε περίπτωση καταγγελιών που έχουν σχέση με τις εργασιακές σχέσεις μεταξύ θεσμικών οργάνων και οργανισμών και υπαλλήλων τους, πριν από την υποβολή θα πρέπει να έχουν εξαντληθεί οι δυνατότητες υποβολής εσωτερικών διοικητικών ερωτημάτων και καταγγελιών·
- ο Διαμεσολαβητής μπορεί να εξετάσει μόνον καταγγελίες που άπτονται των δραστηριοτήτων κοινοτικών θεσμικών οργάνων και οργανισμών. Δεν έχει την εξουσία να ασχοληθεί με καταγγελίες που αφορούν οιαδήποτε άλλη αρχή ή πρόσωπο·
- η καταγγελία θα πρέπει να καταγγέλλει ένα όργανο για κακή διοίκηση.
- *"Κακή διοίκηση"*

Ούτε η Συνθήκη ούτε το καταστατικό ορίζουν τον όρο "κακή διοίκηση". Προφανώς, περίπτωση κακής διοίκησης υπάρχει όταν ένα κοινοτικό θεσμικό όργανο ή οργανισμός δεν ενεργεί σύμφωνα με τις συνθήκες και τις κοινοτικές πράξεις που το δεσμεύουν, ή αν δεν σέβεται τους κανόνες και τις αρχές του νόμου που ορίζει το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο.

Για παράδειγμα, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής μπορεί να λάβει υπόψη του την προϋπόθεση του άρθρου ΣΤ της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση ότι τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμοί σέβονται τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Μεταξύ πολλών άλλων πραγμάτων που μπορούν να θεωρηθούν ως κακή διοίκηση περιλαμβάνονται και τα εξής:

- διοικητικές παρατυπίες
- διοικητικές παραλήψεις
- κατάχρηση εξουσίας
- αμέλεια
- παράνομες διαδικασίες
- αδικία
- κακή λειτουργία ή αναρμοδιότητα
- πρακτικές που εισάγουν διακρίσεις
- δυνάμενη να αποφευχθεί καθυστέρηση
- έλλειψη ή άρνηση χορήγησης ενημέρωσης

Ο κατάλογος αυτός δεν είναι εξαντλητικός. Η εμπειρία των εθνικών διαμεσολαβητών δείχνει ότι είναι καλύτερο να μην καταβληθεί προσπάθεια να δοθεί συσταλτικός ορισμός όσον αφορά το τί μπορεί να συνιστά κακή διοίκηση. Πράγματι, η ασαφής φύση του όρου αποτελεί ένα από τα στοιχεία που διακρίνουν τον ρόλο του Διαμεσολαβητή από αυτόν του δικαστή.

Ωστόσο, υπάρχουν όρια όσον αφορά το τί μπορεί να θεωρηθεί ως κακή διοίκηση. Όλες οι καταγγελίες για αποφάσεις πολιτικής μάλλον παρά διοικητικής φύσεως θεωρούνται μη παραδεκτές· για παράδειγμα, καταγγελίες κατά του πολιτικού έργου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή των οργάνων του, όπως αποφάσεις της Επιτροπής Αναφορών. Επίσης, για παράδειγμα, ο Διαμεσολαβητής δεν οφείλει να εξετάζει την αξία των νομοθετικών πράξεων των Κοινοτήτων, όπως κανονισμών και οδηγιών.

Ακόμη και αν μια καταγγελία είναι τεχνικώς παραδεκτή, το άρθρο 138ε(1) της Συνθήκης προβλέπει ότι ο Διαμεσολαβητής διενεργεί μόνον έρευνες "για όσες είναι δικαιολογημένες". Η διάταξη αυτή προβλέπει τον αποκλεισμό καταγγελιών που προφανώς δεν είναι καλά τεκμηριωμένες, ή καταγγελιών που δεν φαίνεται να διαθέτουν επαρκή στοιχεία που θα αποτελέσουν βάση για περαιτέρω έρευνα.

I.3.3 Μη παραδεκτές καταγγελίες

Σε σύγκριση με τους περισσότερους εθνικούς διαμεσολαβητές, ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής έλαβε ένα ασυνήθως υψηλό ποσοστό (σχεδόν 80%) μη παραδεκτών καταγγελιών. Οι περισσότερες από τις καταγγελίες αυτές αφορούσαν περιπτώσεις κακής διοίκησης εκ μέρους εθνικών αρχών.

Είναι σαφές από τη Συνθήκη και το καταστατικό ότι ο Διαμεσολαβητής δεν είναι εξουσιοδοτημένος για να χειριστεί τις καταγγελίες αυτές. Το άρθρο 2(1) του καθεστώτος προβλέπει ότι:

"Ο Διαμεσολαβητής συμβάλλει στη διαπίστωση κρουσμάτων κακής διοίκησης κατά τη δράση των κοινοτικών θεσμικών οργάνων ή οργανισμών (...) Η δράση οιασδήποτε άλλης αρχής ή προσώπου δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο καταγγελίας στο Διαμεσολαβητή"

Ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να διεξαγάγει έρευνα σχετικά με ενέργειες διοικητικών αρχών κρατών μελών (ανεξαρτήτως του αν είναι εθνικές, περιφερειακές ή τοπικές). Δεν μπορεί επίσης να εξετάσει ενέργειες διεθνών οργανισμών. Ο αποκλεισμός αυτός ισχύει επίσης ακόμη και στην περίπτωση που η εν λόγω διοικητική αρχή είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή κοινοτικής νομοθεσίας ή πολιτικής.

Η εντολή του Διαμεσολαβητή περιορίζεται αυστηρά στα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμούς. Κατάλογος των *θεσμικών οργάνων* υπάρχει στο άρθρο 4 της Συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας. Αυτά είναι: το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, η Επιτροπή, το Δικαστήριο και το Ελεγκτικό Συνέδριο. Στους *οργανισμούς* περιλαμβάνονται όλα τα όργανα που θεσπίζουν οι συνθήκες (για παράδειγμα: Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, το Ευρωπαϊκό Νομισματικό Ινστιτούτο και η μελλοντική Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, η Επιτροπή Περιφερειών) και όλο το φάσμα των οργανισμών που έχουν δημιουργηθεί με κοινοτική νομοθεσία (για παράδειγμα: ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος, το Ευρωπαϊκό Ίδρυμα Κατάρτισης, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Αξιολόγησης Φαρμακευτικών Προϊόντων, το Ευρωπαϊκό Κέντρο Παρακολούθησης Ναρκωτικών και Τοξικομανίας).

Πολλές από τις καταγγελίες κατά οργανισμών που δεν εμπίπτουν στη δικαιοδοσία του Διαμεσολαβητή καταγγέλλουν την εσφαλμένη εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας εκ μέρους των εθνικών διοικήσεων.

Αναφέρονταν σε ένα ευρύ φάσμα θεμάτων, συμπεριλαμβανομένων δικαστικών αποφάσεων συνταξιοδοτικών δικαιωμάτων, φορολογίας, δικαιωμάτων κατοικίας, οφέλη κοινωνικής ασφάλειας, απασχόληση, περιβάλλον, αναγνώριση διπλωμάτων, στεγαστικά και οικογενειακά επιδόματα. Για παράδειγμα, μια μη παραδεκτή καταγγελία (αριθ.90) κατήγγειλε ότι οι γαλλικές αρχές κακώς αρνήθηκαν να αγνωρίσουν άδεια οδηγήσεως που εκδόθηκε στην Πορτογαλία.

Δύο καταγγελίες που αμφισβητούσαν αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων κρίθηκαν μη παραδεκτές λόγω του ότι ο οργανισμός αυτός υπάγεται στο Συμβούλιο της Ευρώπης και όχι της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αριθ. 54 και 116).

Υπήρξαν οι κάτωθι περιπτώσεις καταγγελιών που κρίθηκαν μη παραδεκτές με βάση το άρθρο 1(3) του καθεστώτος (ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να παρέμβει σε διαδικασία εκκρεμούσα ενώπιον δικαστικής αρχής, ούτε να αμφισβητήσει το βάσιμο μιας δικαστικής απόφασης) στις εξής περιπτώσεις:

- Ένας δημοσιογράφος κατήγγειλε την άρνηση του Συμβουλίου να δημοσιεύσει τα πρακτικά των συνεδριάσεών του. Ταυτόχρονα, προσέφυγε για την υπόθεση αυτή στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (καταγγελία αριθ. 110)
- Υπεβλήθη καταγγελία από πρόσωπο που είχε απολυθεί από τη Γραμματεία του Συμβουλίου. Ωστόσο, η περίπτωση του είχε ήδη κριθεί από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο (καταγγελία αριθ. 105).

Η καταγγελία αριθ. 281 που αφορούσε τη θέση που έλαβε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με τις γαλλικές πυρηνικές δοκιμές στον Ειρηνικό, κρίθηκε μη παραδεκτή λόγω του ότι αφορούσε πολιτική απόφαση και δεν υπήρχε περίπτωση κακής διοίκησης. Καταγγελίες που αφορούσαν αναφορές που

είχαν ήδη αντιμετωπισθεί ή εκκρεμούσαν ενώπιον της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κρίθηκαν μη παραδεκτές για τους ίδιους λόγους (αριθ. 36 και 39).

Δύο καταγγελίες (αριθ. 69 και 70) που κατήγγειλαν την κατάχρηση δημόσιων πόρων εκ μέρους των θεσμικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ήταν τεχνικώς παραδεκτές αλλά δεν εξετάστηκαν περαιτέρω λόγω του ότι κρίθηκε ότι δεν περιείχαν επαρκή στοιχεία που θα αποτελούσαν βάση για περαιτέρω έρευνα.

Η διάταξη ότι πριν από μια καταγγελία θα πρέπει να έχουν γίνει τα δέοντα διοικητικά διαβήματα ενώπιον των οικείων θεσμικών οργάνων και οργανισμών, προϋποθέτει ότι ο καταγγέλλων θα πρέπει να έλθει σε επαφή με το θεσμικό όργανο ή οργανισμό, για παράδειγμα δι' αλληλογραφίας ή τηλεφωνικώς προκειμένου να υπάρξει δυνατότητα αντιμετώπισης του θέματος που αποτελεί το αντικείμενο της καταγγελίας.

Με βάση το γεγονός ότι το αξίωμα του Διαμεσολαβητή δημιουργήθηκε μόλις πρόσφατα, δεν ήταν εύκολο να εφαρμοσθεί αυστηρά η διάταξη του άρθρου 2(4) του καθεστώτος που ορίζει ότι μια καταγγελία πρέπει να υποβάλλεται εντός δύο ετών από την ημερομηνία κατά την οποία τα γεγονότα περιήλθαν εις γνώσιν του καταγγέλλοντος. Στα περισσότερα εθνικά συστήματα διαμεσολαβητών υπάρχει η δυνατότητα άρσεως αυτών των χρονικών ορίων αν αυτό κριθεί αναγκαίο προς όφελος της δικαιοσύνης. Ένα άλλο σημείο που χρήζει επισήμανσης είναι ότι το χρονικό περιθώριο των δύο ετών με βάση το άρθρο 2(4) του καταστατικού ισχύει μόνο για καταγγελίες που υποβάλλονται προς το Διαμεσολαβητή και όχι για τις αυτεπάγγελτες έρευνες. Ωστόσο, η καταγγελία (αριθ. 47) ενός τέως υπαλλήλου που αφορούσε διαφορά του με το Κοινοβούλιο και αναγόταν στο 1982 κρίθηκε ως μη παραδεκτή.

Γενικώς, η ερμηνεία των κριτηρίων περί του παραδεκτού θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη ότι τα άρθρα 8Δ και 138Ε της Συνθήκης δημιουργούν δικαιώματα για τους ευρωπαίους πολίτες. Επιπλέον, είναι σημαντικό να υπενθυμιστεί ότι ο Διαμεσολαβητής δεν εξουσιοδοτείται να ακυρώσει μια απόφαση ή να διατάξει ένα θεσμικό όργανο ή οργανισμό να καταβάλει οιασδήποτε μορφής επανόρθωση στον καταγγέλλοντα. Οι εξουσίες του περιορίζονται στη διενέργεια έρευνας, υποβολή αναφορών και συστάσεων. Στο πλαίσιο αυτό, θα ήταν εσφαλμένη κάθε περιττή τεχνική ή νομικίστικη προσέγγιση σχετικά με το παραδεκτό προσφυγών όσον αφορά ενδεχόμενες περιπτώσεις κακής διοίκησης εκ μέρους των κοινοτικών θεσμικών οργάνων ή οργανισμών. Αν, για παράδειγμα, υπάρχει οιαδήποτε αμφιβολία σχετικά με το κατά πόσον υπήρξε επαρκής εκ των προτέρων επαφή, ή κατά πόσον ισχύει το χρονικό όριο, οιαδήποτε τέτοια αμφιβολία θα πρέπει κανονικά να αίρεται υπέρ του καταγγέλλοντα. Αν μια καταγγελία χαρακτηριστεί κακώς ως μη παραδεκτή, τίθενται σε κίνδυνο τα δικαιώματα των πολιτών. Οι επιπτώσεις οιασδήποτε ενδεχόμενου λάθους προς την άλλη κατεύθυνση είναι πολύ μικρότερης σοβαρότητας.

Αξίζει επίσης να υπενθυμιστεί ότι ένα μέρος της αποστολής του Διαμεσολαβητή είναι να προάγει τις σχέσεις μεταξύ των κοινοτικών θεσμικών οργάνων και των ευρωπαίων πολιτών. Η δημιουργία του αξιώματος αυτού στόχευε στο να τονίσει την προσήλωση της Ένωσης στις ανοικτές, δημοκρατικές και υπόλογες μορφές διοίκησης. Δεν μπορεί να υπάρξει βελτίωση των σχέσεων μεταξύ πολιτών και θεσμικών οργάνων αν η προσπέλαση του πολίτη προς το Διαμεσολαβητή καταστεί ένας δρόμος μετ' εμποδίων ή τεχνικών ενστάσεων που μόνο ένας κατηρτισμένος νομικός μπορεί να διαπραγματευθεί επιτυχώς. Για τους ίδιους λόγους, μολονότι τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμοί θα γνωστοποιήσουν σε αυτόν τις απόψεις τους, έχει ζωτική σημασία οι αποφάσεις όσον αφορά το παραδεκτό της καταγγελίας να λαμβάνονται από το Διαμεσολαβητή.

I.4 Αυτεπάγγελτες έρευνες

Το άρθρο 138ε της Συνθήκης προβλέπει ότι ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής διενεργεί έρευνα "είτε με δική του πρωτοβουλία είτε βάσει των καταγγελιών". Δικαίωμα για αυτεπάγγελτη έρευνα δεν έχουν όλοι οι εθνικοί διαμεσολαβητές. Είναι ιδιαίτερα σκόπιμο ο Ευρωπαϊός Διαμεσολαβητής να διαθέτει την εξουσία αυτή, καθόσον οι πολίτες μπορεί να είναι λιγότερο ενημερωμένοι όσον αφορά τα δικαιώματά τους σε σχέση με τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμούς από ό,τι με τις εθνικές διοικητικές αρχές.

Το πρωταρχικό καθήκον το Διαμεσολαβητή είναι ωστόσο να παραλαμβάνει τις καταγγελίες που απευθύνονται σε αυτόν. Το δικαίωμα διενέργειας αυτεπάγγελτης έρευνας, μολονότι είναι σημαντικό, θα πρέπει να μην χρησιμοποιείται εξαιρετικά συχνά. Μπορεί, για παράδειγμα, να χρησιμοποιηθεί όταν υπάρχει σειρά καταγγελιών που επισύρουν την προσοχή σε ένα συγκεκριμένο οργανισμό ή μια συγκεκριμένη μορφή διοικητικής δραστηριότητας, που μπορεί να τεκμηριώσει τη σκοπιμότητα διενέργειας γενικής εξέτασης.

I.5 Ο Διαμεσολαβητής και άλλες διαδικασίες για την αντιμετώπιση παραπόνων των πολιτών

Ο Διαμεσολαβητής δεν είναι το μόνο πρόσωπο που φέρει την ευθύνη να διασφαλίζει την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών στο πλαίσιο της κοινοτικής νομοθεσίας και για την αντιμετώπιση των παραπόνων τους. Η δημιουργία ενός αποτελεσματικού και συνολικού συστήματος προστασίας και αντιμετώπισης, προϋποθέτει την αποκατάσταση καλών σχέσεων συνεργασίας του Διαμεσολαβητή με άλλα όργανα. Ειδικότερα, υπάρχει ανάγκη για αμοιβαία εμπιστοσύνη και τακτικές επαφές μεταξύ του Διαμεσολαβητή και των κάτωθι:

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

- Μολονότι ο Διαμεσολαβητής ορίζεται από το Κοινοβούλιο, φέρει εις πέρας την αποστολή του με απόλυτη ανεξαρτησία. Ο ρόλος του είναι χωριστός από το ρόλο των μηχανισμών ελέγχου που διαθέτει το ίδιο το Κοινοβούλιο.
- Πέρα από τα παραδοσιακά μέσα της υποβολής ερωτημάτων και μομφής, ο ρόλος του Κοινοβουλίου σε θέματα αναφορών έχει θεσπισθεί από μακρόν. Το δικαίωμα του Κοινοβουλίου "να παραλαμβάνει αναφορές για θέματα που εμπίπτουν στο κοινοτικό πεδίο δραστηριοτήτων" αναγνωρίστηκε επισήμως από τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και περιελήφθη στο άρθρο 138Δ της Συνθήκης ΕΚ. Τόσο το δικαίωμα για αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσο και το δικαίωμα για προσφυγή στο Διαμεσολαβητή περιελήφθησαν στο ίδιο άρθρο (8Δ), στο μέρος της Συνθήκης που αναφέρεται στην ιθαγένεια της Ένωσης. Ο Διαμεσολαβητής και η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου αποτελούν συνεπώς συμπληρωματικά όργανα.
- Οι τροποποιήσεις του Μάαστριχτ στη Συνθήκη ΕΚ δημιούργησαν επίσης τη δυνατότητα το Κοινοβούλιο να συστήνει *προσωρινή εξεταστική επιτροπή για να εξετάσει, με την επιφύλαξη των εξουσιών που έχουν δοθεί (...) σε άλλα όργανα ή οργανισμούς, τις καταγγελίες παραβάσεων ή κακής διοίκησης κατά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου (...)*

Η Επιτροπή

- Η Επιτροπή διασφαλίζει την εφαρμογή των διατάξεων της Συνθήκης και των μέτρων που λαμβάνουν τα θεσμικά όργανα σύμφωνα με αυτήν. Έχει δικαίωμα να κινήσει διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου για το σκοπό αυτό. Από τη σκοπιά του πολίτη, ο έλεγχος της Επιτροπής διενεργείται μέσω ενός ανεπίσημου συστήματος καταγγελιών που αφορούν κυρίως τις δραστηριότητες των κρατών μελών. Για τη διευκόλυνση των καταγγελιών αυτών η Επιτροπή έχει δημοσιεύσει ένα πρότυπο έντυπο καταγγελίας στην Επίσημη Εφημερίδα⁸.

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο και το Πρωτοδικείο

- Η δικαιοδοσία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου και του Πρωτοδικείου είναι να διασφαλίσουν την ορθή ερμηνεία και εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας εκ μέρους των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων. Το Πρωτοδικείο είναι ειδικότερα αρμόδιο για υποθέσεις για τις οποίες προσφεύγουν μεμονωμένα πρόσωπα (φυσικά ή νομικά) κατά αποφάσεων των κοινοτικών θεσμικών οργάνων.

Τα εθνικά δικαστήρια και τα άλλα εθνικά θεσμικά όργανα έχουν επίσης ένα σημαντικό ρόλο για τη διασφάλιση της ορθής υλοποίησης και εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας. Ιδιαίτερη σημασία έχουν επίσης οι εθνικοί διαμεσολαβητές και τα παρεμφερή όργανα.

(8) ΕΕ C 26 1989, σελ. 6, 1.2.89

ΜΕΡΟΣ II

Το έργο του Διαμεσολαβητή κατά το 1995

Στις 12 Ιουλίου 1995, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέλεξε ως πρώτο Διαμεσολαβητή της Ευρωπαϊκής Ένωσης το κ. Jacob Söderman. Στις αρχές Σεπτεμβρίου, άρχισε να ασχολείται με τα πρακτικά θέματα που έχουν σχέση με τη σύσταση της νέας αυτής υπηρεσίας. Ανέλαβε ρητή δέσμευση ενώπιον του Δικαστηρίου όπως απαιτείται για έναν Διαμεσολαβητή πριν αναλάβει τα καθήκοντά του στις 27 Σεπτεμβρίου. Από την ημέρα αυτή άρχισε να ασχολείται με καταγγελίες που είχαν ήδη παραληφθεί. Η ομιλία του κατά την ορκομωσία του ενώπιον του Δικαστηρίου περιλαμβάνεται στο παράρτημα Γ.

Οι προκαταρκτικές εργασίες για τη σύσταση του γραφείου του Διαμεσολαβητή είχαν ξεκινήσει υπό την αιγίδα του Γενικού Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Το έργο αυτό διεκπεραιώθηκε από τον κ. Jean-Guy Giraud, τέως Γραμματέα του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου. Περιελάμβανε την προκαταρκτική οργάνωση, το σχεδιασμό συστήματος μηχανοργάνωσης για τον χειρισμό των καταγγελιών και την εκτύπωση φυλλαδίου με τίτλο "Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής", που περιελάμβανε επίσημα κείμενα. Στην αρχή, ο Διαμεσολαβητής συνεπικουρείτο από δύο άτομα. Εν συνεχεία, σε αυτά προσετέθησαν δύο νομικοί που βοηθούσαν στον χειρισμό των καταγγελιών.

Το πρώτο καθήκον ήταν η σύσταση της υπηρεσίας. Σύμφωνα με το άρθρο 13 του καταστατικού, ο Διαμεσολαβητής αποφάσισε να εγκαταστήσει το γραφείο του στα κτήρια του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο και προς τούτο συνεπικουρήθη από το Γενικό Γραμματέα του Κοινοβουλίου. Το γραφείο του βρίσκεται στο κτήριο IPE II. Για τις αποστολές στις Βρυξέλλες λειτουργεί επίσης και ένα βοηθητικό γραφείο στο κτήριο Eastman. Για τη βελτιστοποίηση της αποτελεσματικότητας των δραστηριοτήτων του Διαμεσολαβητή χρήσιμο θα ήταν να δημιουργηθεί στις Βρυξέλλες ένα απόσπασμα με περιορισμένο μόνιμο προσωπικό. Ο ίδιος ο Διαμεσολαβητής και το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού του ασφαλώς θα συνεχίσουν να έχουν ως έδρα την έδρα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στο Στρασβούργο.

Ο προϋπολογισμός του 1995 προέβλεπε 10 θέσεις για το γραφείο του Διαμεσολαβητή. Η διαδικασία πλήρωσης των θέσεων αυτών ήταν όσο το δυνατόν πιο ανοικτή και διαφανής. Οι ανακοινώσεις για την πλήρωση των θέσεων δημοσιεύθηκαν σε όλα τα θεσμικά όργανα της Ένωσης, στο Συμβούλιο της Ευρώπης και σε όλα τα εθνικά γραφεία διαμεσολαβητών και παρεμφερών οργάνων. Λόγω της προσωρινής φύσεως των θέσεων αυτών, οι διορισμοί έγιναν με βάση συνεντεύξεις. Πέρα από τις νομικές και γραμματειακές ικανότητες, στους διορισμούς αυτούς ελήφθη επίσης υπόψη η γλωσσική ικανότητα και η γνώση διαφόρων ευρωπαϊκών πολιτισμικών παραδόσεων. Το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού ανέλαβε τα καθήκοντά του μόλις στις αρχές του 1996. Το παράρτημα Δ περιλαμβάνει πλήρη κατάλογο του προσωπικού.

Σύμφωνα με το καταστατικό, το γραφείο του Διαμεσολαβητή αποτελεί μια αυτόνομη διοικητική μονάδα με καθεστώς θεσμικού οργάνου όσον αφορά θέματα που άπτονται του προσωπικού και του προϋπολογισμού του. Επικουρείται, συνεπώς, από τη δική του γραμματεία και το γραφείο έχει αυτοτελή προϋπολογισμό, που προσαρτάται στον προϋπολογισμό του Κοινοβουλίου και αντιμετωπίζεται κατά τον ίδιο τρόπο. Κατά την προκαταρκτική περίοδο πριν από τον ορισμό του πρώτου Διαμεσολαβητή (οικονομικά έτη 1995 και 1996), το Κοινοβούλιο προέβλεψε για το προσωπικό και τις υλικές ανάγκες. Στις 22 Σεπτεμβρίου 1995 υπεγράφη συμφωνία μεταξύ Κοινοβουλίου και Διαμεσολαβητή που διασφάλιζε την υποστήριξη αυτή, συμφωνία που λειτούργησε με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Από το οικονομικό έτος 1997 και εφεξής, όλες οι λειτουργικές δαπάνες της γραμματείας του Διαμεσολαβητή θα καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του. Ωστόσο,

το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θα εξακολουθεί να παρέχει την αναγκαία υποστήριξη για να αποφεύγονται περιττές επικαλύψεις προσωπικού και δαπανών.

II.1 Ανασκόπηση του φόρτου υποθέσεων και στατιστικά στοιχεία

Όταν εξελέγη ο πρώτος Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής, είχαν ήδη καταχωριστεί 53 καταγγελίες η πρώτη από τις οποίες αναγόταν στις 8 Απριλίου 1994. Περί τα τέλη του 1995, ο συνολικός αριθμός των καταχωρισμένων καταγγελιών ανερχόταν σε 298. Όταν ολοκληρώθηκε η έκθεση αυτή στις 31 Μαρτίου 1996, ο αριθμός τους έφθανε τις 537.

Τα στατιστικά στοιχεία των καταγγελιών που παρελήφθησαν και εξετάστηκαν κατά το 1995 περιλαμβάνονται στο παράρτημα Α.

Από τις 298 καταγγελίες που καταχωρίστηκαν μέχρι τα τέλη του 1995, περίπου 45% (δηλ. 131 προσφυγές) εξετάστηκαν πριν από τις 31 Δεκεμβρίου 1995 για να διαπιστωθεί κατά πόσον ήταν παραδεκτές και αν υπήρχαν λόγοι για διενέργεια περαιτέρω ερευνών. Σχεδόν το 80% των καταγγελιών αυτών κρίθηκαν μη παραδεκτές καθόσον δεν αφορούσαν θέματα που άπτονταν της εντολής του Διαμεσολαβητή.

Οι καταγγελίες που ήταν παραδεκτές και βασίζονταν σε επαρκείς λόγους, αντιμετωπίστηκαν με τη διαδικασία που περιγράφεται στο πρώτο τμήμα της έκθεσης (I.3). Στο παράρτημα Β περιέχεται κατάλογος όλων των παραδεκτών καταγγελιών. Μέχρι τα τέλη του 1995 δεν είχε περατωθεί καμία εξέταση καταγγελίας.

Από το σύνολο των 298 καταγγελιών, το 20% προερχόταν από το Η.Β. (μισές από τις καταγγελίες αυτές αναφέρονταν ουσιαστικά σε δύο μόνο υποθέσεις). Το 16% των καταγγελιών προέρχονταν από τη Γερμανία, 13,5% από την Ισπανία και 10% από τη Γαλλία. Συνήθως οι καταγγελίες υποβάλλονταν από μεμονωμένους πολίτες και όχι από εταιρείες ή ενώσεις.

Το άρθρο 138Ε της Συνθήκης προβλέπει ότι οι καταγγελίες υποβάλλονται στο Διαμεσολαβητή απευθείας ή μέσω μέλους του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Από τις 298 προσφυγές που καταχωρίστηκαν μέχρι τα τέλη του 1995, 8 είχαν υποβληθεί από βουλευτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

Υπάρχουν 24 καταγγελίες κατά της Ευρωπαϊκής Επιτροπής· 2 κατά του Συμβουλίου· 3 κατά του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και 1 κατά ενός άλλου κοινοτικού οργανισμού. Η Επιτροπή αποτελεί το βασικό κοινοτικό όργανο που λαμβάνει αποφάσεις οι οποίες έχουν άμεση επίπτωση στους πολίτες. Συνεπώς, είναι φυσικό να αποτελεί το βασικό αντικείμενο των καταγγελιών των πολιτών.

Πολλές καταγγελίες αναφέρονται στην έλλειψη διαφάνειας και άρνηση πρόσβασης σε πληροφορίες. Υπήρχαν, για παράδειγμα, καταγγελίες που αφορούσαν την πρόσβαση στα πρακτικά του Συμβουλίου, στον κατάλογο παρουσίας των μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και τα στοιχεία που έχουν σχέση με τη χρηματοδότηση κοινοτικού προγράμματος.

Άλλες καταγγελίες αφορούσαν τις εργασιακές σχέσεις μεταξύ θεσμικών οργάνων και των υπαλλήλων τους. Υπήρχαν, για παράδειγμα, καταγγελίες σχετικά με τη διενέργεια διαγωνισμών και την πρόσληψη προσωρινών υπαλλήλων ή εκπαιδευομένων. Υπήρχαν επίσης καταγγελίες που είχαν σχέση με συμβατικές σχέσεις μεταξύ των θεσμικών οργάνων και ιδιωτικών εταιρειών, για παράδειγμα όσον αφορά την αιφνίδια καταγγελία συμβάσεων.

II.2 Σχέσεις με κοινοτικά θεσμικά όργανα και εθνικούς διαμεσολαβητές

II.2.1 Η Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Οι ευρωπαίοι πολίτες έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με τα άρθρα 8Δ και 138Δ της Συνθήκης ΕΚ. Το άρθρο 138Δ προβλέπει ότι:

"Οι πολίτες της Ένωσης, καθώς και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που κατοικεί ή έχει την καταστατική του έδρα σε κράτος μέλος, δικαιούνται να υποβάλλουν ατομικά ή από κοινού με άλλους πολίτες ή πρόσωπα, αναφορά στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο για θέμα που υπάγεται στους τομείς δραστηριοτήτων της Κοινότητας και το οποίο τους αφορά άμεσα"

Τα άρθρα 8Δ και 138Ε δίδουν στα πρόσωπα αυτά το δικαίωμα να προσφύγουν στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή.

Κατ' αρχάς, εναπόκειται στον πολίτη να επιλέξει κατά πόσον θα υποβάλει αναφορά στο Κοινοβούλιο ή θα απευθυνθεί στο Διαμεσολαβητή. Ωστόσο, μπορεί να μην είναι πάντοτε προφανές στον πολίτη ποιά δράση είναι η καταλληλότερη για την περίπτωση του. Η Επιτροπή Αναφορών και ο Διαμεσολαβητής πρέπει, συνεπώς, να συνεργάζονται στενά προκειμένου να διευκρινίζουν τις αντίστοιχες λειτουργίες τους και να καθιερώσουν μεθόδους συνεργασίας. Θεσπίστηκε διαδικασία για τη μεταφορά υποθέσεων μεταξύ Επιτροπής Αναφορών και Διαμεσολαβητή, με τη σύμφωνη γνώμη του αναφέροντα ή καταγγέλλοντα.

Συμφωνήθηκε ο Διαμεσολαβητής να μην αναλαμβάνει υπόθεση η οποία εκκρεμεί ενώπιον της Επιτροπής Αναφορών εκτός, και αν με τη συναίνεση του αναφέροντα, η Επιτροπή Αναφορών τη διαβιβάσει στο Διαμεσολαβητή.

Επίσης, ο Διαμεσολαβητής δεν μπορεί να επιληφθεί υποθέσεως που έχει ήδη εξετασθεί και αντιμετωπισθεί από την Επιτροπή Αναφορών, εκτός αν υπάρχουν ουσιώδη νέα στοιχεία που δικαιολογούν προσφυγή στον Διαμεσολαβητή. Τέλος, ο Διαμεσολαβητής μπορεί να θεωρήσει μη παραδεκτή κάθε καταγγελία που αφορά αποφάσεις της Επιτροπής Αναφορών καθ' εαυτής, στον βαθμό που οι αποφάσεις της (όπως και αυτές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου) είναι πολιτικής φύσεως θέματα.

Στις 30 Ιανουαρίου 1996 πραγματοποιήθηκε μια πρώτη συνάντηση μεταξύ του Διαμεσολαβητή και της Επιτροπής Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ο Διαμεσολαβητής εμφανίζεται ενώπιον της Επιτροπής για να παρουσιάσει την ετήσια έκθεσή του ή ειδικές εκθέσεις και για να παράσχει γενικότερες πληροφορίες σχετικά με το έργο που επιτελεί στο πλαίσιο της εντολής του, αν του ζητηθεί. Μπορεί επίσης να ζητήσει την άδεια από την Επιτροπή να παρουσιασθεί ενώπιόν της.

Ο Διαμεσολαβητής είναι πάντοτε διατεθειμένος να εξετάσει δυνατότητες βελτίωσης της συνεργασίας μεταξύ της Επιτροπής Αναφορών και του Διαμεσολαβητή, ως δύο ανεξάρτητων οργάνων, προς όφελος των ευρωπαίων πολιτών.

II.2.2 Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή

Οι σχέσεις μεταξύ του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής έχουν ιδιαίτερη σημασία, καθόσον το μεγαλύτερο μέρος των παραδεκτών καταγγελιών αφορά καταγγελίες πράξεων κακής διοίκησης εκ μέρους της Επιτροπής. Συνεπώς, έχει ουσιώδη σημασία να διασφαλισθεί η καλή και αποτελεσματική σχέση εργασίας μεταξύ των δύο οργάνων, ούτως ώστε οι καταγγελίες να εξετάζονται και, ει δυνατόν, τα προβλήματα να επιλύονται ταχέως. Προς τούτο, συμφωνήθηκαν πρακτικές ρυθμίσεις που έχουν σχέση με τα χρονικά περιθώρια για τη διαβίβαση απαντήσεων και τη μετάφραση εγγράφων.

Πολλές καταγγελίες που υποβλήθηκαν στο Διαμεσολαβητή αφορούν παραλείψεις των κρατών μελών όσον αφορά την ορθή εφαρμογή κοινοτικής νομοθεσίας, ή ενεργειών που παραβιάζουν την κοινοτική νομοθεσία. Οι καταγγελίες αυτές δεν εμπίπτουν στην εντολή του Διαμεσολαβητή, αλλά αυτός μπορεί να συμβουλευθεί τον καταγγέλλοντα να απευθυνθεί στην Επιτροπή η οποία ως "θεματοφύλακας των Συνθηκών" είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση της συμμόρφωσης των κρατών μελών στις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις Συνθήκες. Η Επιτροπή έχει δικαιοδοσία στο πλαίσιο του άρθρου 169 να εκδώσει γνώμη σε περίπτωση που κράτος μέλος δεν πληροί υποχρέωση που απορρέει από τη Συνθήκη και, εν συνεχεία, να κινήσει διαδικασία για το θέμα αυτό ενώπιον του Δικαστηρίου.

Όταν μια καταγγελία αναφέρεται σε παραβίαση εκ μέρους εθνικών αρχών, δικαιωμάτων που απορρέουν από την ιθαγένεια της Ένωσης που περιλαμβάνεται στο μέρος II της Συνθήκης ΕΚ, ο Διαμεσολαβητής κανονικά θα συμβουλευθεί τον καταγγέλλοντα να υποβάλει αναφορά στο Κοινοβούλιο. Αν η παραβίαση φαίνεται να είναι σοβαρής φύσεως, μπορεί επίσης να κοινοποιήσει την καταγγελία στην Επιτροπή.

II.2.3 Οι εθνικοί διαμεσολαβητές

Το άρθρο 5 του καθεστώτος του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή προβλέπει ότι:

Στο μέτρο που αυτό μπορεί να συμβάλει στη μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των δικών του ερευνών και να βελτιωθεί η διασφάλιση των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των προσώπων που καταθέτουν καταγγελίες, ο διαμεσολαβητής μπορεί να συνεργάζεται με τις αυτού τύπου αρχές που υπάρχουν σε ορισμένα κράτη μέλη (...)

Η στενή και μόνιμη σχέση μεταξύ των εθνικών διαμεσολαβητών και του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή είναι αναγκαία γιατί οι πολίτες δεν έχουν πάντοτε σαφή διάκριση μεταξύ των ενεργειών των εθνικών και ευρωπαϊκών διοικήσεων. Πολλές από τις καταγγελίες που παραλαμβάνει ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής αφορούν ζημίες που προκλήθηκαν από εθνικές διοικητικές αρχές. Επιπλέον, οι εθνικοί διαμεσολαβητές εμπλέκονται όλο και περισσότερο στην αντιμετώπιση θεμάτων που αφορούν την εφαρμογή της κοινοτικής νομοθεσίας από τις εθνικές διοικήσεις.

Τα πρώτα βήματα για την καθιέρωση συνεργασίας ελήφθησαν ήδη το 1995. Οι περισσότεροι από τους εθνικούς διαμεσολαβητές συναντήθηκαν με τον Ευρωπαίο Διαμεσολαβητή στο Λουξεμβούργο, επ' ευκαιρία της ορκομοσίας του κ. Jacob Söderman ενώπιον του Δικαστηρίου. Επίσης, συναντήθηκαν κατά την τρίτη διάσκεψη των Ευρωπαίων Διαμεσολαβητών στις 9 Νοεμβρίου 1995 στην Ισπανία (Las Palmas). Δόθηκε έτσι ευκαιρία να πραγματοποιηθούν προκαταρκτικές συζητήσεις σχετικά με τις μορφές της μελλοντικής συνεργασίας τους.

Τις συναντήσεις αυτές θα ακολουθήσει σεμινάριο που θα διεξαχθεί στο Στρασβούργο στις 12-13 Σεπτεμβρίου 1996, που διοργανώνει ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής. Το σεμινάριο θα εξετάσει μεθόδους παρακολούθησης της εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας. Κατά το σεμινάριο αυτό θα συζητηθούν πρακτικές ρυθμίσεις όσον αφορά την αμοιβαία ανταλλαγή πληροφοριών και άλλες

μορφές συνεργασίας. Έχουν επίσης κληθεί να συμμετάσχουν αντιπρόσωποι του Κοινοβουλίου, της Επιτροπής Αναφορών και της Νομικής Υπηρεσίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Νομικής του Υπηρεσίας, καθώς και της Επιτροπής και της Νομικής Υπηρεσίας της όπως και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

II.3 Δημόσιες σχέσεις

II.3.1 Συναντήσεις και δραστηριότητες

Ήδη από την αρχή της ανάληψης των καθηκόντων του στις 27 Σεπτεμβρίου 1995, ο Διαμεσολαβητής είχε μια πρώτη συνάντηση στο Λουξεμβούργο με τους εθνικούς ομολόγους του και με τους προέδρους παρεμφερών οργάνων από άλλα κράτη μέλη.

Ο σλοβένος διαμεσολαβητής κ. BIJZAK επεσκέφθη τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή στις 3 Νοεμβρίου 1995.

Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής συμμετέσχε στην πρώτη Τριηπειρωτική Διάσκεψη των θεσμικών οργάνων για την προστασία και την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που πραγματοποιήθηκε στις 7-9 Νοεμβρίου 1995 στη Λαγκούνα, Τενερίφη, στις Κανάριες Νήσους και εξεφώνησε την τελική ομιλία περάτωσης των εργασιών της διάσκεψης.

Η πέμπτη διάσκεψη του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Διαμεσολαβητών πραγματοποιήθηκε στις 10-11 Νοεμβρίου 1995 στη Λας Πάλμας. Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής εξεφώνησε την εναρκτήρια ομιλία και παρουσίασε τον ρόλο και τα καθήκοντά του. Προς τούτον συνεπικουρήθη από τον κ. Jean-Guy Giraud.

Στις 23 Νοεμβρίου 1995 πραγματοποιήθηκε στη Ρώμη ένα διεθνές σεμινάριο με θέμα "οι πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης: προς την αναθεώρηση της Συνθήκης του Μάαστριχτ". Ο Ευρωπαίος Διαμεσολαβητής παρουσίασε έγγραφο με θέμα "η ευρωπαϊκή ιθαγένεια και τα δικαιώματα στην Ευρώπη, η παρούσα κατάσταση και οι προτάσεις για μεταρρύθμιση". Κατά τη διαμονή του στη Ρώμη, ο κ. Söderman είχε συναντήσεις με τον Υφυπουργό Δικαιοσύνης κ. Edilberto RICCIARDI, τον πρόεδρο του δεύτερου τμήματος της επιτροπής δικαιοσύνης του κοινοβουλίου, κυρία Tiziana MAIOLO και τον πρόεδρο του πρώτου τμήματος της επιτροπής θεσμικών υποθέσεων του πρωθυπουργού και υπουργού εσωτερικών, κ. Gustavo SELVA.

Ο κ. Söderman συναντήθηκε στις 27-28 Νοεμβρίου 1995 στις Βρυξέλλες με τον Πρόεδρο της Επιτροπής κ. Jacques SANTER· την αρμόδια για τις σχέσεις με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή Επίτροπο κυρία Anita GRADIN· τον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής κ. David WILLIAMSON· τον Γενικό Γραμματέα του Συμβουλίου κ. Jürgen TRUMPF· τον Γενικό Γραμματέα των Νομικών Υπηρεσιών της Επιτροπής κ. Jean-Louis DEWOST· και τον Γενικό Γραμματέα των Νομικών Υπηρεσιών του Συμβουλίου κ. Jean-Claude PIRIS.

Στις 4-5 Δεκεμβρίου 1995, ο κ. Söderman συναντήθηκε στο Λουξεμβούργο με τους Γενικούς Διευθυντές του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, τον γραμματέα της Επιτροπής Αναφορών και με τον κ. Gregorio GARZON CLARIANA, Γενικό Διευθυντή των Νομικών Υπηρεσιών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.

II.3.2 Ενημερωτική εκστρατεία

Η δημόσια συνειδητοποίηση της ύπαρξης του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή και το είδος των καταγγελιών με τις οποίες μπορεί να ασχοληθεί, έχουν ζωτική σημασία για την εκπλήρωση της αποστολής του.

Δημοσιεύθηκε σε όλες τις επίσημες γλώσσες και διανεμήθη ευρέως ένα φυλλάδιο που περιείχε τα επίσημα κείμενα που έχουν σχέση με τον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή (άρθρα της Συνθήκης και καταστατικό του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή).

Τόσο η εκλογή του κ. Söderman όσο και η ανάληψη των καθηκόντων του κοινοποιήθηκαν στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων⁹.

Δημοσιεύθηκε φυλλάδιο με τίτλο "Πως υποβάλλεται καταγγελία στον διαμεσολαβητή", όπου περιλαμβάνονταν και πρότυπο έντυπο υποβολής καταγγελίας. Το φυλλάδιο διανεμήθη ευρέως μέσω των εθνικών γραφείων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, μέσω των γραφείων των εθνικών διαμεσολαβητών και παρεμφερών οργανισμών και μέσω πολλών οργανισμών που εμπλέκονται στις ευρωπαϊκές υποθέσεις. Ο Διαμεσολαβητής συμμετείχε επίσης προσωπικά σε συνέδρια, συνεντεύξεις και ανέλαβε τη συγγραφή άρθρων με στόχο τη δημοσιοποίηση της αποστολής του.

II.3.3 Κάλυψη από τον Τύπο

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πραγματοποίησε δημόσιες ακροάσεις των έξι υποψηφίων για τη θέση του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή στις 28 και 29 Ιουνίου 1995 στις Βρυξέλλες. Η εκλογή πραγματοποιήθηκε στις 12 Ιουλίου 1995. Οι ακροάσεις και η εκλογή μεταδόθηκαν ζωντανά σε τέσσερις γλώσσες μέσω του δορυφόρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Έγιναν επίσης ρεπορτάζ από ορισμένους τηλεοπτικούς σταθμούς όπως η France 2 και France 3, τα γερμανικά ARD και WRD, το αγγλόφωνο ITN και οι φινλανδικοί σταθμοί MTV και YLE. Ο τελευταίος μάλιστα μετέδωσε και συνέντευξη με τον κ. Söderman.

Η εκλογή έτυχε επίσης εκτενούς κάλυψης από τον Τύπο, ιδίως στις χώρες από τις οποίες προέρχονταν οι υποψήφιοι για τη θέση.

Κατά το φθινόπωρο του 1995 δημοσιεύθηκαν άρθρα σχετικά με τον νέο θεσμό σε πολλές ευρωπαϊκές εφημερίδες όπως, τους Financial Times, The Times, The European, The Guardian, El Pais, The Irish Times, La Croix, Dernières Nouvelles d'Alsace, Dagens Nyheter, Sonntag, The Bulletin, Tribune pour l'Europe, Europe 7 jours, Europe, Eur'Op, EURinfo, Insider, Euclide, Eurokonsument, Il Cittadino, Donna Moderna, Turun Sanomat, Ilta-Sanomat, Iltalehti και Aamulehti. Δημοσιεύθηκαν επίσης ρεπορτάζ στη Deutsche Welle, Sveriges TV, Rai και σε αυστριακούς τηλεοπτικούς σταθμούς. Από τις αρχές Νοεμβρίου 1995, ο κ. Söderman, αρθρογραφεί σε μόνιμη στήλη του εβδομαδιαίου εντύπου "The European".

(9) EE C 26, 1989, σελ. 6, 1.2.89

Τελικές παρατηρήσεις του κ. Söderman

Η δημιουργία ενός νέου θεσμικού οργάνου πάντοτε απαιτεί χρόνο. Υπάρχουν πολλά πρακτικά θέματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν και πρέπει να ληφθούν πολλές σημαντικές αποφάσεις αρχής. Μέχρι στιγμής, η δημιουργία του γραφείου του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή προχώρησε σχετικά ήπια. Αυτό οφείλεται κυρίως στη θετική και συνεργατική στάση που τήρησε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και η διοίκησή του, η Επιτροπή και το Συμβούλιο καθώς και άλλα θεσμικά όργανα και οργανισμοί της Ένωσης.

Η βελτίωση της ποιότητας της διοίκησης, και κατά συνέπεια, η βελτίωση των σχέσεων μεταξύ της Κοινότητας και των ευρωπαίων πολιτών, εξαρτάται εν πολλοίς από την ίδια τη διοίκηση. Οι χρήσιμες πρωτοβουλίες της Επιτροπής όσον αφορά τη δημοσίευση του πρότυπου εντύπου για την υποβολή καταγγελιών σχετικά με παραβιάσεις της κοινοτικής νομοθεσίας, αλλά και του Συμβουλίου και της Επιτροπής για την έγκριση του κώδικα συμπεριφοράς όσον αφορά την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα¹⁰ στοχεύουν προς ευρύτερη διαφάνεια και τη θέσπιση στο μέλλον ενός κοινοτικού κώδικα καλής διοικητικής πρακτικής.

Ένα θέμα που χρήζει περαιτέρω εξέτασης είναι η σημασία του μεγάλου αριθμού των μη παραδεκτών καταγγελιών που παρελήφθησαν. Μήπως αυτό σημαίνει ότι η εντολή του Διαμεσολαβητή όπως ορίζεται στη Συνθήκη είναι πολύ περιορισμένη; Οι διαμεσολαβητές σε όλα τα επίπεδα παραλαμβάνουν πολλές καταγγελίες μη παραδεκτές. Το φαινόμενο καθεαυτό δεν είναι ασύνηθες. Επιπλέον, είναι κατανοητό ότι οι ευρωπαίοι πολίτες θα χρειασθούν κάποιο χρόνο και ενημέρωση για να κατανοήσουν τί μπορεί και τί δεν μπορεί να πράξει ο Διαμεσολαβητής. Πιστεύω ότι η ενημερωτική εκστρατεία που ξεκίνησε με τη βοήθεια των γραφείων ενημέρωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής και των εθνικών διαμεσολαβητών καθώς και παρεμφερών οργάνων, έχει ζωτική σημασία για το έργο του Διαμεσολαβητή στο εγγύς μέλλον.

Κατά την εξέταση της εντολής του Διαμεσολαβητή θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το δικαίωμα για υποβολή αναφοράς προς το Κοινοβούλιο και το δικαίωμα προσφυγής στο Διαμεσολαβητή αποτελούν τη μοναδική δυνατότητα για προαγωγή των δικαιωμάτων του ευρωπαίου πολίτη. Σε περιπτώσεις που η εντολή του Διαμεσολαβητή είναι πολύ περιορισμένη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (και στην πράξη η Επιτροπή Αναφορών) συχνά έχει τη δύναμη να αναλάβει δράση.

Σημαντικό είναι επίσης να εξετασθεί ο ρόλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ως θεματοφύλακα των Συνθηκών. Η διαδικασία υποβολής καταγγελιών στην Επιτροπή συχνά έχει μεγαλύτερες δυνατότητες να βοηθήσει του ευρωπαίους πολίτες να προστατεύσουν τα δικαιώματά τους με βάση την κοινοτική νομοθεσία, όταν εμπλέκονται εθνικές αρχές.

Τέλος, η συνεργασία με τους εθνικούς διαμεσολαβητές και παρεμφερή όργανα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, θα έχει θεμελιώδη σημασία για την προαγωγή της πλήρους και δίκαιης εφαρμογής της κοινοτικής νομοθεσίας σε όλα τα επίπεδα της Ένωσης.

Συνεπώς, πιστεύω πως η σωστή χρονική στιγμή επανεξέτασης της εντολής και των εξουσιών του Διαμεσολαβητή ίσως να είναι μετά από κάποια χρόνια εμπειρίας του νέου αυτού θεσμού. Μια δυνατότητα θα ήταν να συζητηθεί το θέμα όταν η Επιτροπή Αναφορών και το Κοινοβούλιο λάβουν την ετήσια έκθεση του Διαμεσολαβητή για το 1998, στα τέλη της συνόδου του 1999.

(10) ΕΕ L 340 1993, σελ. 41

Η επίσημη εντολή και οι εξουσίες του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή αποτελούν ένα μόνο στοιχείο στη διαδικασία για να διασφαλιστεί ότι οι ευρωπαίοι πολίτες απολαμβάνουν ανοικτής, δημοκρατικής και υπόλογης διοίκησης. Το γραφείο του Διαμεσολαβητή μπορεί μόνον να επιτύχει στο έργο του αν τα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμοί είναι αυστηρά προσηλωμένοι στις αρχές αυτές και συνεργάζονται πλήρως με τον Διαμεσολαβητή.

Από την μέχρι τώρα εμπειρία μου στα καθήκοντα του Ευρωπαϊού Διαμεσολαβητή πιστεύω πως η προσήλωση αυτή όντως υπάρχει. Προσβλέπω με εμπιστοσύνη στη συνέχιση της ανάπτυξης μιας σύμπραξης με τα άλλα κοινοτικά θεσμικά όργανα και οργανισμούς για την προστασία των δικαιωμάτων και την προαγωγή των συμφερόντων των ευρωπαίων πολιτών.

Jacob Söderman

**Στατιστικά στοιχεία σχετικά με όλες τις καταγγελίες που
υποβλήθηκαν στον Ευρωπαϊό Διαμεσολαβητή**

	Μέχρι τις 31.12.95	Μέχρι τις 31.3.96
1. Αριθμός καταχωρισμένων καταγγελιών	298 ⁽¹⁾	537 ⁽²⁾
2. α) καταγγλίες που κρίθηκαν:	131	436
- μη παραδεκτές:	102	350
- παραδεκτές:	29	86
β) παραπομπή των μη παραδεκτών καταγγελιών σε:		
. εθνικό/περιφερειακό διαμεσολαβητή		
ή Επιτροπή Αναφορών	9	38
. Επιτροπή Αναφορών του ΕΚ	10	25
. Υπηρεσία αλληλογραφίας των πολιτών του ΕΚ		1
. Ευρωπαϊκή Επιτροπή	3	18
. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο		1
. Ελεγκτικό Συνέδριο	1	1
. Άλλο	2	8
. Σύνολο	25	92
3. Συντάκτες των παραδεκτών καταγγελιών:		
. Φυσικά πρόσωπα	28	81
(εκ των οποίων καταγγελίες που υποβλήθηκαν από ευρωβουλευτές)	(3)	(4)
. Νομικά πρόσωπα	1	5
4. Εμπλεκόμενο κοινοτικό θεσμικό όργανο/οργανισμός των παραδεκτών καταγγελιών:		
. Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	3*	6*
. Ευρωπαϊκό Συμβούλιο	2	2
. Ευρωπαϊκή Επιτροπή	24*	78*
. Ευρωπαϊκό Δικαστήριο		
. Ελεγκτικό Συνέδριο		
. Άλλο: Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος (Κοπεγχάγη)	1	1
5. Χειρισμός των παραδεκτών καταγγελιών:		
. διευθετηθείσες καταγγελίες	-	3
. εκκρεμούσες καταγγελίες	29	83
6. Κατάληξη των παραδεκτών καταγγελιών:		
. φιλικός διακανονισμός ⁽³⁾	-	3
. πιστοποίηση περίπτωσης κακής διοίκησης	-	-
. συστάσεις που απεστάλησαν σε κοινοτικά θεσμικά όργανα ή οργανισμούς	-	-
. έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο	-	-

(1) Εκ των οποίων 5 διαβιβάστηκαν από την Επιτροπή Αναφορών και 15 αφορούσαν το ίδιο θέμα

(2) Εκ των οποίων 43 αφορούσαν ένα θέμα και 24 αφορούσαν άλλο

(3) Μια καταγγελία αφορά δύο θεσμικά όργανα (Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και Ευρωπαϊκή Επιτροπή)

* Η λύση επετεύχθη άμεσα μεταξύ του οικείου θεσμικού οργάνου και του καταγγέλλοντος

**ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΟΝΤΩΝ
ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ**

		ΣΥΝΟΛΟ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΩΝ		ΠΑΡΑΛΕΚΤΕΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ	
		Έως 31.12.95	Έως 31.3.96	Έως 31.12.95	Έως 31.3.96
Αριθμός		298	537	29	86
Περιγραφή ανά κράτος : 1 - Κράτη που ανήκουν στην ΕΕ	<i>Αυστρία</i>	4	10	1	3
	<i>Βέλγιο</i>	33	55	7	19
	<i>Δανία</i>	5	9	1	2
	<i>Φινλανδία</i>	6	16		
	<i>Γαλλία</i>	32	55	1	1
	<i>Γερμανία</i>	44	75	3	4
	<i>Ελλάδα</i>	6	9		1
	<i>Ιρλανδία</i>	6	15	1	1
	<i>Ιταλία</i>	30	46	1	3
	<i>Λουξεμβούργο</i>	2	10		3
	<i>Κάτω Χώρες</i>	11	19	1	2
	<i>Πορτογαλία</i>	9	13		2
	<i>Ισπανία</i>	37	59		2
	<i>Σουηδία</i>	11	15		
	<i>Ηνωμένο Βασίλειο</i>	51	112	13	42
2 - Κράτη εκτός ΕΕ	<i>Αλγερία, Κολομβία, Τσεχική Δημοκρατία, Γιβραλτάρ, Κένια, Νορβηγία, Ρουμανία, Σλοβακία, Ελβετία, ΗΠΑ, Βοσνία</i>	11	19		1
Κατανομή ανά γλώσσα :	<i>Δανική</i>	6	10	1	3
	<i>Ολλανδική</i>	15	23	2	3
	<i>Αγγλική</i>	85	189	16	51
	<i>Φινλανδική</i>	9	22	1	2
	<i>Γαλλική</i>	49	85	3	10
	<i>Γερμανική</i>	61	101	5	9
	<i>Ελληνική</i>	4	6		
	<i>Ιταλική</i>	20	32	1	3
	<i>Πορτογαλική</i>	8	9		2
	<i>Ισπανική</i>	29	43		2
	<i>Σουηδική</i>	12	17		1

ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΕΣ ΠΟΥ ΚΡΙΘΗΚΑΝ ΠΑΡΑΔΕΚΤΕΣ ΕΝΤΟΣ ΤΟΥ 1995

ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ
5/9.11.94/FE/B-EN	Βελγική εταιρεία διοργάνωσε συνέδριο εξ ονόματος της Ευρ. Επιτροπής. Λίγο πριν από την έναρξη, το συνέδριο αναβλήθηκε από την Ευρ. Επιτροπή, που καταγγέλλεται ότι αρνήθηκε να χορηγήσει αποζημίωση για τις οικονομικές απώλειες.
11/3.1.95/DK/UK-EN	Βρετανός πολίτης εργαζόταν σε εταιρεία επί συμβάσει με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και υποχρεώθηκε να εγκαταλείψει τη θέση αυτή μετά από καταγγελλόμενη διαφωνία του με την υπηρεσία.
22/3.5.95/AP/DE-DE	Γερμανός πολίτης επανειλημμένως ζήτησε πληροφορίες από την Ευρ. Επιτροπή σχετικά με τα κοινωνικά κοινωτικά προγράμματα αλλά καταγγέλλει ότι ουδέποτε έλαβε απάντηση.
23/3.6.95/SL/UK-EN	Ιταλός πολίτης ζήτησε πληροφορίες σχετικά με τους κοινοτικούς διαγωνισμούς στα γραφεία του Κοινοβουλίου και της Επιτροπής στη Ρώμη. Καταγγέλλει ότι οι πληροφορίες που έλαβε ήταν εσφαλμένες.
26/13.7.95/MAJQCS/FR-FR	Τρεις γάλλοι δημοσιογράφοι επιθυμούσαν να συμβουλευτούν τον κατάλογο παρόντων των βουλευτών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεως, αλλά καταγγέλλουν ότι δεν τους επέτρεψε.
30/19.7.95/AC/IT-IT	Ιταλός πολίτης διεκπεραίωσε πρόγραμμα επί συμβάσει με το Ινστιτούτο της ISPRA για περίοδο 11 μηνών. Μετά τη λήξη της σύμβασής του καταγγέλλει πως δεν του κατεβλήθη ο μισθός.
34/21.7.95/PMK/IRL-EN	Ιρλανδός βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου καταγγέλλει την έλλειψη δράσης εκ μέρους της Επιτροπής με βάση το άρθρο 34 της Συνθήκης Ευρατόμ σχετικά με τις γαλλικές πυρηνικές δοκιμές στην Πολυνησία.
45/26.7.95/JPB/DK-DK	Δανός βουλευτής του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου κατέθεσε καταγγελία σχετικά με την καταγγελλόμενη έλλειψη διαφάνειας του Συμβουλίου Υπουργών ιδίως όσον αφορά το απόρρητο των πρακτικών.
46/27.7.95/FVK/B-DE	Δανός πολίτης προσφεύγει κατά της καταγγελλόμενης έλλειψης διαφάνειας όσον αφορά την πρόσληψη υπαλλήλων στον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Περιβάλλοντος στην Κοπεγχάγη.
52/27.7.95/JL/B-FR	Βέλγος πολίτης προσφεύγει σχετικά με καταγγελλόμενη έλλειψη διαφάνειας στις αποφάσεις που ελήφθησαν όσον αφορά τα προγράμματα PHARE και TACIS από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.
69/16.8.95/WDR/DE-DE	Δύο γερμανοί δημοσιογράφοι καταγγέλλουν το ίδιο θέμα: την αδυναμία να λάβουν συνέντευξη με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με το αίτημά τους για πληροφορίες σχετικά με καταγγελλόμενες καταχρήσεις κοινοτικών κονδυλίων σε πρόγραμμα στην Πορτογαλία.
70/16.8.95/SF/DE-DE	
71/16.8.95/JD/B-NL	Βέλγος πολίτης πέτυχε σε κοινοτικό διαγωνισμό αλλά ουδέποτε προσελήφθη· καταγγέλλει ότι στην εν λόγω θέση προσελήφθη εξωτερικός υπάλληλος.
217/8.11.95/JD/B-NL	
95/30.8.95/IMI/NL-EN	Ινστιτούτο καταγγέλλει πως δεν έλαβε αμοιβή από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για διοργάνωση σεμιναρίων που διεξήγαγε εξ ονόματός της σχετικά με τις ευρωπαϊκές εκλογές.
104/1.9.95/IDS/B-FR	Ο πρόεδρος βελγικής εταιρείας καταγγέλλει το γεγονός ότι επανειλημμένως ζήτησε πληροφορίες από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σχετικά με προγράμματα του Κοινωνικού Ταμείου για τους αναπήρους, καταγγέλλοντας ότι ουδέποτε έλαβε απάντηση.
111/11.9.95/NK/A-DE	Γερμανός πολίτης καταγγέλλει ότι τα επαγγελματικά του προσόντα δεν ελήφθησαν υπόψη κατά την εξέταση της υποψηφιότητάς του για θέση εκπαιδευμένου στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ	ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΓΓΕΛΙΑΣ
129/19.9.95/TK/B-FIN	Φινλανδός υποψήφιος σε κοινοτικό διαγωνισμό καταγγέλλει έλλειψη διαφάνειας όσον αφορά την πρόσληψη μεταφραστών στο Συμβούλιο Υπουργών.
132/21.9.95/AH/UK-EN 150/29.09.95/DL/UK-EN	Δύο βρετανοί πολίτες καταγγέλλουν μη πραγματοποίηση εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενδεδειγμένης έρευνας σχετικά με την καταγγελλόμενη παραβίαση της κοινοτικής νομοθεσίας εκ μέρους του Ηνωμένου Βασιλείου· οι βρετανικές αρχές καταγγέλλονται ότι προχώρησαν στην διαπλάτυνση του αυτοκινητοδρόμου M40 χωρίς να προβούν στην υποχρεωτική εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων.
242/20.11.95/DS/UK-EN 243/20.11.95/JF/UK-EN 244/20.11.95/RSS/UK-EN 246/22.11.95/JML/UK-EN 247/22.11.95/HW/UK-EN 248/22.11.95/DT/UK-EN 249/23.11.95/AB/UK-EN 250/22.11.95/GMA/UK-EN 251/22.11.95/MG/UK-EN	Υπήρχαν 9 συμπληρωματικές καταγγελίες με τη μη ανάληψη δράσης από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσον αφορά τις γαλλικές πυρηνικές δοκιμές στην Πολυνησία.

ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

κ. JACOB SÖDERMAN

ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΤΕΛΕΤΗ ΟΡΚΟΜΩΣΙΑΣ ΤΟΥ

Ευρωπαϊκό Δικαστήριο, 27 Σεπτεμβρίου 1995

Αξιότιμε κύριε Πρόεδρε του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου,

Αξιότιμα μέλη του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου,

Αξιότιμοι Διαμεσολαβητές των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

Αξιότιμοι Πρόεδροι των Εθνικών Επιτροπών Αναφορών, κυρίες και κύριοι προσκεκλημένοι:

Είναι μεγάλη μου τιμή που λαμβάνω τον λόγο ενώπιον μιας τόσο σεβαστής συγκέντρωσης σε αυτήν την πανηγυρική τελετή για τον νέο αυτό θεσμό που τίθεται στην υπηρεσία των λαών της Ευρώπης.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου για τα ευγενικά του λόγια, καθώς επίσης και για τις θερμές ευχές που μου απηύθυνε για επιτυχία στην αποστολή αυτή η οποία, όπως πολύ ορθά επεσήμανε, καλείται να εμβαθύνει στους ευρωπαίους πολίτες την έννοια της συμμετοχής σε μια Ένωση που καθίσταται όλο και πιο συμπαγής και αλληλέγγυα σε όλους τους τομείς.

Αναφερθήκατε επίσης στη συμβολική αξία του Διαμεσολαβητή. Γενικώς, οι χώρες δημιουργούν το θεσμό του Διαμεσολαβητή για να ενισχύσουν και να προαγάγουν τις δημοκρατίες τους και το κράτος δικαίου. Αυτό έπραξε η Ισπανία μετά την επιτυχία της επάνοδο στη δημοκρατία πριν από 20 χρόνια. Αυτό έπραξαν και πολλές χώρες της Λατινικής Αμερικής και της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης πρόσφατα. Όμως γιατί ενήργησε έτσι η Ευρωπαϊκή Ένωση; Οι δραστηριότητες της Κοινότητας και της Ένωσης πάντοτε ήταν σύμφωνες με το δίκαιο. Επιπλέον, οι ευρωπαίοι είχαν το δικαίωμα να υποβάλλουν αναφορές στο Κοινοβούλιο, τις οποίες αυτό προωθούσε ενεργά.

Η ιδέα που περιβάλλει το Διαμεσολαβητή είναι η προαγωγή της ευρωπαϊκής ιθαγένειας, η προσπάθεια διευκόλυνσης των σχέσεων των πολιτών με την ευρωπαϊκή διοίκηση. Με άλλα λόγια, το έργο του Διαμεσολαβητή πρέπει να επικεντρωθεί στο να συνδράμει τα νομικά πρόσωπα και τους ευρωπαίους πολίτες να απολαύουν των δικαιωμάτων τους και, κατ' αυτόν τον τρόπο να βελτιωθεί η ποιότητα των δραστηριοτήτων της ευρωπαϊκής διοίκησης από την ανθρώπινη πτυχή της. Ο στόχος αυτός θα πρέπει να επιτευχθεί με νομική εστίαση.

Το ερώτημα που θέτει το κριτικό πνεύμα είναι το εξής: είναι αυτό εφικτό; Έχει ο Διαμεσολαβητής επαρκείς δυνατότητες, λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόκειται για ένα σύστημα πίο αδύνατο από του κλασσικού διαμεσολαβητή που δημιουργήθηκε στη Σουηδία το 1809; Μήπως η εντολή είναι υπερβολικά περιορισμένη, καθόσον ο Διαμεσολαβητής έχει απλώς δικαίωμα να εποπτεύει τις

περιπτώσεις κακής διοίκησης στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων και οργανισμών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας;

Είμαι πεπεισμένος ότι οι εξουσίες και η εντολή του Διαμεσολαβητή, που εν μέρει έχουν αντιγραφεί από τον γάλλο "Mediateur", τον βρετανό "Parliamentary Commissioner" και το βορειοευρωπαϊκό σύστημα, παρέχουν αρκετές δυνατότητες για να με επιτυχία του στόχους αυτούς. Εν πάση περιπτώσει, το μεγαλύτερο μέρος του έργου του Διαμεσολαβητή θα είναι να επιχειρηματολογεί πειστικά και επαρκώς για την εξεύρεση λογικών διακανονισμών.

Φυσικά, το έργο αυτό θα πρέπει να υλοποιηθεί σύμφωνα με το νόμο. Η ουσία του ευρωπαϊκού δικαίου όσον αφορά την καλή ή κακή διοίκηση αντιμετωπίζεται και στις πολυάριθμες υποθέσεις που έρχονται ενώπιον αυτού τούτου του Δικαστηρίου. Αυτές θα προσανατολίσουν και το έργο του Διαμεσολαβητή και, εκ των πραγμάτων, αποτελούν το θησαυρό του.

Ένα άλλο θετικό στοιχείο για τις μελλοντικές δραστηριότητες είναι η συνεργασία με την Επιτροπή Αναφορών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, καθώς επίσης και με τους διαμεσολαβητές και τις επιτροπές αναφορών των κρατών μελών, που επιτελούν ένα σημαντικό έργο στον τομέα αυτό. Η συνεργασία του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή με τα θεσμικά αυτά όργανα θα είναι απαραίτητη για την προώθηση μιας δίκαιης εφαρμογής του ευρωπαϊκού δικαίου σε όλα τα επίπεδα της Ένωσης.

Πολλά ειπώθηκαν για τη σημασία της ανεξαρτησίας του Ευρωπαίου Διαμεσολαβητή. Κατά την άποψή μου, η ανεξαρτησία συνιστά μια στάση, μια έννοια εντιμότητας έναντι του ίδιου του έργου μου. Όταν ο λατινοαμερικάνος συγγραφέας Carlos Fuentes παρέλαβε πέρυσι το βραβείο "Principe de Asturias", αποφάσισε να μιλήσει με θέμα "ο εναγκαλισμός των πολιτισμών", και ανέτρεξε στην ελληνική φιλοσοφία, που αποτελεί την κοιτίδα του δυτικού πολιτισμού, για να περιγράψει τις ιδέες του. Αναφέρθηκε στον Πίνδαρο και επεσήμανε τρεις συμβουλές του:

Μη θαυμάζεις την εξουσία,

Μη μισείς τον εχθρό,

και

Μη περιφρονείς του πάσχοντες.

Σας ευχαριστώ πολύ για την προσοχή που δείξατε.

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΟΥ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΗ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Jean-Guy Giraud

Γραμματέας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (1988-1994)
 Σύμβουλος του Προέδρου του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου 1984-1988)
 Υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1973-1984)

ΚΥΡΙΟΙ ΝΟΜΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Ian Harden

Καθηγητής Δημοσίου Δικαίου, Πανεπιστήμιο του Sheffield HB (1995-1996)
 Δίδαξε νομικά (1993-1995) Reader
 Senior Lecturer (1990-1993)
 Lecturer (1976-1990)

Peter Dyrberg

Νομική Υπηρεσία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1994-1995)
 Υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου (1987-1994)
 Νομικός (1985-1987)

ΝΟΜΙΚΟΙ ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Κυριάκος Τσιριμιάγος

Νομικός Υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής -ΓΔ XXIV (1992-1995)
 Σύμβουλος σε νομική εταιρεία στην Ελλάδα (1990-1991)

Elena Fierro¹¹

Υπάλληλος στη ΓΔ III - Δημόσιες σχέσεις και ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1995)

ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

Ilta Helkama

Υπάλληλος ενημέρωσης, γραφείο του κοινοβουλευτικού διαμεσολαβητή της Φινλανδίας (1991-1995)· κυβέρνηση της επαρχίας της Uusimaa, Ελσίνκι, Φινλανδία (1989-1991)· Ινστιτούτο υγείας στο χώρο εργασίας, Ελσίνκι, Φινλανδία (1986-1989)

ΒΟΗΘΟΙ

Daniela Tirelli

Υπάλληλος του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1982-1995)

Francesca Mancini

Υπάλληλος δημοσίων σχέσεων Ιταλία (1985-1994)
 Βοηθός διαφημιστού - Γαλλία (1986-1987)

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

Nathalie Christmann

Υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (1991-1995)· υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (1989-1991)

Anna Ruscitt

Γραμματέας - Ελεγκτικό Συνέδριο και Δικαστήριο της ΕΚ· Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (1993-1995) ταξιδιωτικός πράκτωρ (1983-1993)

Murielle Richardson

Μεταφράστρια και γραμματέας (1994-1995)
 Διευθύντρια κεντρικού γραφείου και συντονίστρια συμβάσεων (1983-1991)

Isabelle Foucaud¹²

Βοηθός προϊσταμένη εξαγωγών και γραμματέας (1988-1995)

¹¹ Βοηθός μερικής απασχόλησης, φθινόπωρο 1995· νομικός υπάλληλος πλήρους απασχόλησης από 1ης Ιανουαρίου 1996 έως 31 Μαρτίου 1996

¹² Επικουρική γραμματέας